

Situering

Van alle personeelsleden die in een katholieke school tewerkgesteld zijn, verwacht de school dat ze loyaal meewerken aan de realisatie van het opvoedingsproject van de school. Voor een katholieke school heeft dat project een specifieke levensbeschouwelijke grondslag, namelijk het evangelie en de christelijke geloofstraditie. In de functiebeschrijving van alle personeelsleden wordt die loyaliteit met het opvoedingsproject ook consequent als een wezenlijk element in de functiebeschrijving opgenomen. Het opvoedingsproject van de school geeft het opvoedingsideaal aan dat bij het onderwijs aan de kinderen vooropstaat, het expliciteert de einddoelen van de vorming van jonge mensen, die door een bepaald mens- en wereldbeeld zijn ingegeven. Bovendien geeft het aan hoe personeelsleden van een school vanuit dezelfde inspiratie samen school willen maken. Voor de katholieke basisscholen staan de componenten van dat concept overigens uitgeschreven in *Opvoedingsconcept voor de katholieke basisschool in Vlaanderen* (VVKBaO, 2000).

Voor personeelsleden met een expliciete pedagogische opdracht, dus voor al wie in een directe pedagogisch-didactische relatie met kinderen staat, is werken vanuit het opvoedingsproject van de school uiteraard zeer wezenlijk. In de modellen van functiebeschrijving voor leerkrachten staan dan ook verschillende taken, competenties en attitudes waarmee ze de levensbeschouwelijke inspiratie van het opvoedingsproject doorheen hun hele onderwijsaanbod vorm kunnen geven.

Het onderwijsaanbod van een school omvat naast de leergebieden uit het algemene onderwijsaanbod ook een expliciet levensbeschouwelijk aanbod. In alle katholieke scholen is dat het vak *rooms-katholieke godsdienst*. In de katholieke basisscholen is er bovendien de traditie dat de klasleerkracht dat vak geeft. Met dat laatste wordt bedoeld dat de kleuteronderwijzer de doelstellingen van het *werkplan* rooms-katholieke godsdienst in verschillende activiteiten met de kinderen nastreeft en dat de onderwijzer in het lager onderwijs het *leerplan* rooms-katholieke godsdienst in zijn lessen godsdienst en, waar zich een goede gelegenheid voordoet, ook in andere activiteiten tracht te realiseren.

De integratie van de opdracht godsdienst in de onderwijsopdracht van de leerkracht ligt onder andere in de lijn van het algemene pedagogische concept van het basisonderwijs. Vooral voor jonge leerlingen is een geïntegreerde aanpak van onderwijs zeer aangewezen. Kinderen ervaren de wereld of het leven immers als een samenhangend en zinvol geheel, zonder kunstmatige verdelingen door vakken met telkens een andere leraar.

Voor de functiebeschrijving van de leerkracht die godsdienst in zijn opdracht heeft, impliceert die organisatie van onderwijsopdrachten dat bij het opstellen van een functiebeschrijving taken, competenties en attitudes die bij het leerplan/werkplan r.-k.godsdienst horen, aan de algemene functiebeschrijving van de leerkracht worden toegevoegd.

Wat die opdrachten precies inhouden, is uitgeschreven door de Erkende Instantie rooms-katholieke godsdienst in overleg met diegenen die voor de inspectie en de begeleiding van de leerkrachten op het gebied van het godsdienstonderwijs verantwoordelijk zijn. Het betreffende document bieden we hierna aan.

In de inleiding op het document staat dat deze aspecten van de functiebeschrijving niet ter discussie mogen staan. Daarmee geven de auteurs terecht aan dat er op school aan de taken, competenties en attitudes geen andere dan de vermelde inhoud kan worden gegeven of dat bepaalde elementen niet geschrapt kunnen worden. Een katholieke school werkt immers met een leerplan/werkplan godsdienst met een gegeven inhoud en daar zijn de opdrachten van de leerkracht die voor dat leerplan instaat, aan gekoppeld.

Maar dat betekent niet dat beginnende leerkrachten alle opgesomde elementen al volledig moeten beheersen. Binnen ons concept houdt loopbaanbegeleiding immers ondersteuning van persoonlijke groei van mensen in. Verschillen tussen 'leerkrachten met godsdienst in hun opdracht' zijn altijd een gegeven waar de school constructief mee om moet zien te gaan. Zeker bij een complexe opdracht, die sterk aan groei op het gebied van zingeving en beroepspiritualiteit gekoppeld is, dient de schoolgemeenschap aan de leerkrachten zowel ruimte als stimuli voor ontwikkeling te bieden. Voor dit laatste kunnen de leerkrachten overigens een beroep doen op de ondersteuning door de inspecteurs-adviseurs rooms-katholieke godsdienst.

Het specifieke van de opdracht voor de klasleerkracht basisonderwijs met godsdienst in de opdracht

0 – VOORAF

Het volgende geldt voor elke klasleerkracht basisonderwijs met r.-k. godsdienst in haar opdracht en behoort niet tot de onderhandelbare materie van de functiebeschrijving. De tekst werd goedgekeurd door de *Erkende Instantie rooms-katholieke godsdienst* in haar vergadering van 6 november 2007.

I – UITGANGSPUNTEN EN BASISOPDRACHT:

- **Het document “Loopbaanbegeleiding en functiebeschrijvingen” (VVKBaO 2007) met daarin de algemene functiebeschrijving voor de klasleerkracht lager onderwijs en kleuteronderwijs, is integraal van toepassing op de klasleerkracht die godsdienst in zijn opdracht heeft.**
- **Het leerplan r.-k. godsdienst is normerend voor leerkrachten in het lager onderwijs. Het werkplan r.-k. godsdienst is normerend voor leerkrachten in het kleuteronderwijs.**
- **Binnen het geheel van de leergebieden die tot de basisvorming behoren, heeft het vak godsdienst een eigen originaliteit en vakmatigheid. De leerkracht is in haar lespraktijk gericht op identiteitsopbouw en creëert kansen tot levensbeschouwelijke groei van elk kind.**
- **Het katholiek onderwijs heeft o.a. vanuit de ontwikkelingspsychologie een voorkeursoptie voor een geïntegreerde aanpak van het onderwijs aan kinderen. Het vak godsdienst sluit hierbij aan.**

TAKEN

De leerkracht

- realiseert met voldoende kennis het leerplan/werkplan r.-k. godsdienst en werkt in de geest ervan.
- respecteert de voorziene onderwijstijd.
- kan aan ouders info geven over doel, inhoud en werkwijze van het vak godsdienst.
- zet leerprocessen op die de rijkdom van het katholieke geloof ontsluiten en die voor de leerlingen kansen creëren om zich erin te verdiepen.
- creëert verdiepende levensbeschouwelijke communicatie rond geloven en leven, ontwikkelt vaardigheden die levensbeschouwelijke groei bevorderen en stimuleert om er bewust mee om te gaan;
- leert de kinderen – al doende – om te gaan met de levensbeschouwelijke en culturele heterogeniteit in hun omgeving.
- spreekt vanuit het christelijke geloof met kritische openheid en met waardering voor de wereld, die ervaren, begrepen en gewaardeerd wordt als een pluralistische maatschappij.
- creëert kansen tot gebed, stilte en bezinning.

ATTITUDES EN COMPETENTIES

De leerkracht binnen het vak godsdienst ...

- is geëngageerd om de verwachtingen van het leerplan/werkplan r.-k. godsdienst in haar lespraktijk concreet uit te bouwen, conform de kenmerken van de doelgroep.
- heeft oog voor vaardigheden, communicatiemiddelen en interactiemogelijkheden waardoor kinderen sterk betrokken raken bij de rooms-katholieke geloofstraditie enerzijds en bij de levensbeschouwelijke pluraliteit anderzijds.
- staat open voor en heeft respect voor andere levensbeschouwingen.
- vindt aandacht voor religieuze belevingsmomenten belangrijk.
- kan een planning maken om binnen een voorziene tijd een leerproces te voltooien.
- verdiept zich regelmatig in de rijkdom van het katholiek geloof: lerend en belevend.
- weet flexibel en eerlijk om te gaan met de levensbeschouwelijke beginsituatie van elk kind.
- kan de eigenheid van het christelijke geloof een plaats geven binnen de veelheid aan levensbeschouwingen.
- bouwt tijdens lessen en activiteiten aan een sfeer van openheid en wederzijds begrip.

II – PERMANENTE VORMING:

- **De leerkracht heeft het recht en de plicht om zich permanent te vormen op het gebied van spiritualiteit, geloven en pedagogische-didactische aspecten van het vak r.-k. godsdienst.**

TAKEN

De leerkracht

- neemt deel aan initiatieven – specifiek voor het vak godsdienst - die zijn persoonlijke professionalisering en die van het team tot doel hebben, waaronder teamgerichte nascholing en begeleidingstrajecten van de inspecteurs-adviseurs r.-k. godsdienst.
- neemt deel aan op schoolniveau georganiseerde loopbaanbegeleiding, waaronder de door de schoolleiding georganiseerde functioneringsgesprekken.
- levert als ervaren leerkracht, in overleg met de schoolleiding en het team, zijn bijdrage aan het begeleiden van nieuwe collega's en stagiairs, die ook godsdienst in hun opdracht hebben.
- volgt, met het oog op de eigen professionele ontwikkeling, nascholingssessies en neemt actief deel aan begeleidingstrajecten.

ATTITUDES EN COMPETENTIES

De leerkracht binnen het vak godsdienst ...

- is bereid om op basis van de effecten van zijn pedagogisch-didactisch handelen zijn visie en aanpak bij te sturen, of om nieuwe wegen uit te proberen.
- is erop gericht om van anderen, van zijn collega's of van professionele ondersteuners te leren.
- is bereid om collega's in hun professionele ontwikkeling te ondersteunen.
- kan zijn pedagogisch-didactisch handelen motiveren vanuit een theoretisch kader of vanuit een visie op de bijdrage van het vak godsdienst in het geheel van de opvoeding.
- kan communiceren met collega's over eigen beroepservaring en ervaringen opgedaan bij vormingsinitiatieven.
- kan kritisch reflecteren op zijn professioneel handelen en professionele ingesteldheid, in het bijzonder op de relatie tussen zijn handelen en de doelen die hij feitelijk nastreeft.
- kan constructief meewerken aan elke vorm van systematische personeelsevaluatie.

III – KWALITEITSZORG:

- **De leerkracht werkt mee aan de kwaliteitszorg binnen het vak r.-k. godsdienst, evenals aan het geheel van de school als professionele gemeenschap.**

TAKEN

De leerkracht

- integreert het vak godsdienst in de periodieke overlegmomenten (zoals personeelsvergaderingen) die op school worden georganiseerd om tot goede werkafspraken te komen en om de communicatie tussen en de samenwerking met de leden van de schoolgemeenschap te bevorderen. Zij maakt tijdens de overlegmomenten het aanbod en de werkwijze van het vak godsdienst duidelijk.
- neemt actief deel aan initiatieven van (school)zelfevaluatie i.v.m. het vak godsdienst, onder andere door relevante gegevens over resultaten van leerlingen en over de eigen werking ter beschikking te stellen.
- neemt vanuit het vak godsdienst actief deel aan gemeenschappelijke projecten en initiatieven van de school. Hierbij horen ook initiatieven die externen informeren over de plaats van het vak godsdienst in het onderwijsaanbod van de school en over de relatie met het pedagogische concept van de school.
- neemt actief deel aan het overleg binnen de school i.v.m. het vak godsdienst o.a. bij het kiezen van bronnen en middelen.

ATTITUDES EN COMPETENTIES

De leerkracht binnen het vak godsdienst ...

- is gericht op loyale medewerking met collega's die een specifieke pedagogische opdracht, een coördinerende of beleidsondersteunende opdracht toegewezen kregen.
- kan elementen in de discussie over het eigen opvoedingsproject en over het eigen pedagogisch-didactisch handelen inbrengen die komen uit de documenten die met visie op het opvoedingsproject en op het vak godsdienst verband houden.
- houdt zich aan de administratieve en pedagogische richtlijnen voor leerkrachten, zoals die door het schoolbestuur in het Algemeen Reglement en het arbeidsreglement vermeld staan.
- erkent de directeur in zijn functie als schoolleider en verantwoordelijke voor het ontwikkelen en het uitvoeren van het schoolbeleid.